

POSUDEK OPONENTA NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Název práce:

Násilná trestná činnost

Autorka práce:

Johana Sofia Elasheg

Předložená diplomová práce se zabývá velice zajímavou a závažnou problematikou násilné trestné činnosti, která je zároveň stále aktuální. Jde o poměrně široké téma, takže je celkem logické a vhodné, že se diplomantka zaměřila jen na vybranou oblast násilné kriminality, a to na trestné činy proti životu. Diplomová práce kombinuje kriminalistický a juristický přístup.

Práce o 68 stranách vlastního textu je v souladu se schváleným zadáním systematicky členěna do devíti hlavních částí: Úvod, 1. Obecná charakteristika násilné trestné činnosti z pohledu trestního práva, 2. Obecná charakteristika násilné trestné činnosti z pohledu kriminalistiky, 3. Rozbor jednotlivých trestných činů proti životu, 4. Otázka zavinění, 5. Přitěžující a polehčující okolnosti u jednotlivých forem usmrcení, 6. Trestání jednotlivých výše uvedených násilných trestných činů, 7. Komparace trestných činů vraždy, zabití a usmrcení z nedbalosti v české a slovenské právní úpravě, Závěr. Práce dále obsahuje seznam použité literatury a anglické resumé.

Dle kontroly plagiátorství nebyla zjištěna žádná shoda s jinými dokumenty, lze tedy konstatovat, že jde o původní práci diplomantky, která zároveň v souladu s principy etiky vědecké práce řádně odkazuje na zdroje použité při zpracování tématu.

K formální stránce práce nemám výhrady, text je velice dobře logicky strukturovaný, bez významných nedostatků gramatického, resp. stylistického charakteru. Diplomantka dobře pracuje s odborným jazykem a text je zároveň dostatečně srozumitelný a čtivý.

Po obsahové stránce je práce rovněž na velmi dobré úrovni. Diplomantka prokazuje velice solidní schopnost pracovat s odbornou literaturou a dalšími zdroji, včetně judikatury. Zároveň je schopna formulovat vlastní závěry podložené relevantními argumenty.

První kapitola je věnována obecné charakteristice násilných trestných činů z pohledu trestního práva s tím, že se zde věnuje hlavně statistickým údajům, pokud jde o páchaní trestného činu

vraždy, včetně objasnenosti, a dále vymezení jednotlivých znaků trestného činu jako takového. V druhé kapitole diplomantka charakterizuje násilnou trestnou činnost z pohledu kriminalistiky. Zde se zabývá i pojmem „násilí“ a dále pak kriminalistickou charakteristikou trestného činu a jejími součástmi. Rozebírá pak typické formy a způsoby páchaní trestných činů proti životu, typické osobnosti jejich pachatelů a typické motivy. Ve třetí kapitole analyzuje znaky skutkových podstat trestných činů proti životu. Zde dobře pracuje i s relevantní judikaturou. Nejprve se diplomantka zabývá trestným činem vraždy a podává poměrně detailní rozbor zejména některých znaků kvalifikovaných vraždy. Zde lze hovořit i jisté nepřesnosti ve formulaci, kdy diplomantka uvádí „zvlášť surový a trýznivý způsob“ (str. 31), přičemž v zákoně je tato okolnost zvlášť přitěžující uvedena jak „zvlášť surový **nebo** trýznivý způsob“, což je poměrně rozdíl, neboť způsob surový nemusí být nutně trýznivým a naopak, přičemž k naplnění uvedené zvlášť přitěžující okolnosti postačuje spáchání činu jedním z těchto dvou možných způsobů. To koneckonců vyplývá i z dalšího výkladu uvedeného v práci. Dále diplomantka vymezuje znaky trestného činu zabití a věnuje se zde především znaku „omluvitelné hnutí mysli“, kdy opět přílehavě pracuje s judikaturou, která tento pojem vykládá. Jako exkurs zařazuje diplomantka do třetí kapitoly i podkapitoly zabývající se eutanázií, což mně osobně zcela nezapadá do zvoleného tématu násilné kriminality, byť je nutno uznat, že jednotlivé případy eutanázie by v tuzemské trestněprávní praxi byly často posuzovány jako vražda, příp. jako účast na sebevraždě. Je také pravda, že výklad o eutanázii zapadá do výkladu o privilegovaných skutkových podstatách úmyslného usmrcení, který navazuje pojednáním o vraždě novorozeného dítěte matkou. Ještě méně než eutanázie naplňuje charakteristiky násilné kriminality čistě nedbalostní skutková podstata usmrcení z nedbalosti, nicméně s ohledem na patrný zájem diplomantky provést ucelený rozbor všech trestných činů proti životu, to nehodnotím negativně. Následují výklady o trestném činu účasti na sebevraždě, což je jistě i z pohledu trestněprávní teorie velice zajímavý delikt.

Ve čtvrté kapitole diplomantka vymezuje zavinění jako obligatorní znak skutkové podstaty trestného činu. V případě násilných trestných činů jistě patří otázka zavinění k zásadním aspektům, neboť násilný trestný čin s sebou nese mj. úmysl způsobit nějakou destrukci. Tato kapitola je poněkud popisnější, ale diplomantka se alespoň částečně snažila o určité propojení s vlastním tématem své práce.

Kapitola pátá a šestá jsou věnovány otázce sankcionování násilných trestných činů, kdy v páté kapitole jsou nastíněny přitěžující a polehčující okolnosti a v šesté kapitole pak především tresty a jejich ukládání, a to s akcentem na trestání trestných činů proti životu. Jde opět spíše o popisný výklad, jemuž by jistě prospělo uvedení např. statistik ukládání trestů za vybrané trestné činy proti životu, které lze dohledat v justičních statistikách vedených Ministerstvem spravedlnosti.

Zajímavá je komparativní kapitola sedmá. V ní diplomantka podává výklad o slovenské právní úpravě vybraných trestných činů proti životu a tuto pak srovnává s českou právní úpravou.

Závěr je již poměrně stručný, obsahuje shrnutí předchozích kapitol. Diplomantka zde mohla alespoň stručně zhodnotit, zda se jí podařilo naplnit cíle své práce, případně celkově zhodnotit právní úpravu a právní praxi v oblasti násilné kriminality.

Celkově, byť s některými výhradami uvedenými výše, hodnotím práci jako zdařilou. Obsahuje řadu zajímavých a čtivých pasáží a lze konstatovat, že diplomantka svůj diplomový úkol zvládla.

Návrh klasifikace: **velmi dobře**

V Plzni dne 15. června 2020

JUDr. Simona Stočesová, Ph.D. LL.M.